

4.11.2024

Digin esteiden purkaminen, alatyöryhmä 5: Viranomaisaloitteinen toiminta – ennakointi

Aika	1.11.2024 klo 10.00–11.30
Paikka	Teams
Osallistujat	Viveca Still, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) Kaj Välimäki, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (varapuheenjohtaja) Wilhelmiina Griep, kehittämiskonsultti, Espoon kaupunki (liittyi klo 10.30) Jasmin Repo, erityisasiantuntija, Helsingin kaupunki (poistui klo 11.15) Heli Hänninen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto Niina Vertanen, juristi, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy Liisa Leppävirta, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö Marja Penttilä, hallitusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö Eeva Vartio, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö (poissa) Antti Helin, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö Heidi Innanen, hankekoordinaattori, valtiovarainministeriö (sihteeri)

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 10.03. Käytiin läpi asialistan sisältö.

Päätös: Hyväksyttiin asialista

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

10.10. pidetyn kokouksen pöytäkirjaluonnos on ollut jäsenten nähtävillä ja kommentoitavissa Tiimeri-työtilassa. Kommentteja tai muutosehdotuksia ei ollut jäseniltä tullut. Tehtiin kuitenkin sivulle 4 asiakohtaan 5 puheenjohtajan aloitteesta seuraava tekstimuutos:

Yleisesti toisiolain mukainen toisiokäyttö ja nk. operatiivinen toissijainen käyttö (alkuperäisen lakisääteisen tiedon keräyksen käsittelyn kanssa yhteensopiva, lakiin perustuva käyttötarkoitus) menevät usein sekaisin.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja pienellä tekstimuutoksella.

3. Alatyöryhmän raportit koordinaatioryhmälle

Keskusteltiin alatyöryhmän tarkasteltavana olevasta varhaiskasvatusesimerkistä puheenjohtajan laatiman diasetin pohjalta. Kummastakin alatyöryhmän tarkastelemasta esimerkistä oli myös laadittu raportointilomakeluonnokset, mutta jakelussa tapahtuneen epäselvyyden vuoksi alatyöryhmä ei ehtinyt tutustua niihin ennen kokousta.

Keskustelussa nostettiin esiin mm. seuraavia asioita:

- Palveluohjausprosessin tehostaminen: OKM:n varhaiskasvatus-asiiantuntijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa korostui palveluohjauksen tehostaminen ja mahdollinen neuvolayhteistyö.
- Henkilötietojen käsittelyperusteiden arvioiminen: yleinen etu tai julkisen vallan käyttö.
- Tietyille asiakasryhmille kohdennetun viestinnän edellytykset
 - Esim. kirjeellä tapahtuvaa yhteydenottoa varten osoitetiedot voitaisiin saada DVV:n kautta. Julkishallinnon toimijoilla on usein käytössään Muutostietopalvelu, jolla esimerkiksi kunta saa keskitetysti väestötietojärjestelmään tallennetut muutostiedot kuntalaisistaan. Kunta yleensä itse jakaa keskitetysti saamiaan väestötietojärjestelmän tietoja sektoreittain. Kirjeessä voitaisiin ohjata sähköiseen palveluun.
 - Henkilötietojen käsittelyn kieltäminen voi olla ongelmallista, jos yhteydenotto tulee ns. tyhjästä. Toisaalta tarkemmassakin sääntelyssä on omat haasteensa, jos säännöksestä tulee hyvin yksityiskohtainen. Vastustamisoikeuden osalta tulee vielä konsultoida OM:n tietosuojaa-asiiantuntijoita.
 - Tietojen käyttötarkoitussidonnaisuuden vaatimukseen liittyvä yhteensopivuuden arviointi on jonkin verran tulkinnanvaraista. Käyttötarkoituksen tulee kuitenkin olla yhteensopiva alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa.
 - Julkisuuslain 20 § 2 momentin mukaan viranomaisella on velvollisuus tiedottaa toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa. Tämäkin jättää tulkinnanvaraa sille, voitaisiinko viestintää kohdentaa tietyille henkilöille kohdennetuista velvollisuuksista. Kyse on myös yli 20 vuotta vanhasta sääntelystä.
 - Yhtenä vaihtoehtona nähtiin myös se, että kunta ei käsitelisi henkilötietoja, vaan tilaisi joltakin ulkopuoliselta palveluntarjoajalta postituksen.

19.11. pidettävässä kokouksessa käsitellään alatyöryhmän toista esimerkkitapausta. Puheenjohtaja täsmentää varhaiskasvatusesimerkkiä koskevaa raportointilomaketta jo käydyn keskustelun pohjalta (huom. tässä ei käytetä Wordin muutosmerkintöjä). Alatyöryhmälle toimitetaan 15.11. mennessä päivitettyt versiot molemmista lomakkeista. Esitettiin toive, että ongelman kuvauksessa tuotaisiin selkeämmin esiin se, kuka on tunnistanut ongelman, koska se on olennaista arvioinnin kannalta. Todettiin tämän olevan haastavaa, mutta katsotaan, jos toteutus on mahdollista. Lomakkeiden tulisi olla valmiita 11.12. kokoukseen mennessä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi ja sovittiin jatkovalmistelusta.

4. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

5. Seuraavat kokoukset

- ti 19.11. klo 14.00–15.30
- ke 11.12. klo 12.00–13.30

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11.33.